

Organisasjon for fiskerettshavere i lakse- og sjøaureførende vassdrag

Postadresse:	Postboks 9354 Grønland N-0135 Oslo
Kontoradresse:	Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon:	2205 4553/ 9285 8495
Telefax:	2217 1787
E-post:	post@lakseelver.no
Org nr:	971281693
Bankgiro:	8101 05 37886
Internett:	www.lakseelver.no

Oslo, 15/5-2007

Medlemsinfo 1 – 2007

Ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder

Stortingets energi- og miljøkomité la torsdag 26. april fram sin innstilling hvor de støtter at ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder suppleres med 15 nye laksevassdrag og 8 nye laksefjorder.

Ideen om å opprette nasjonale laksevassdrag og laksefjorder ble skapt av Villaksutvalget, som 12. mars 1999 la fram sin innstilling om villaksforvaltningen i NOU: 1999:9 Til laks åt alle kan ingen gjera? Utvalget la frem en rekke forslag som samlet skulle gi en mer helhetlig forvaltning og sikre gjenoppbygging av laksebestandene. Utvalgets hovedforslag var at de viktigste laksebestandene skulle gis særskilt beskyttelse gjennom etablering av 50 nasjonale laksevassdrag og ni store nasjonale laksefjorder eller kyststrekninger i tilknytning til 33 av disse vassdragene. Utenfor de resterende nasjonale laksevassdragene skulle de midlertidige sikringssonene gjelde.

25. februar 2003 vedtok Stortinget å opprette 37 nasjonale laksevassdrag og 21 laksefjorder. Dette var vassdrag hvor interessene knyttet til kraftutbygging var avklart. Med Stortingets behandling av St.prp. nr. 32 (2006-2007) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, blir ordningen slutført. Ordningen vil totalt omfatte 52 nasjonale laksevassdrag og 29 nasjonale laksefjorder.

Formålet er å sikre tre fjerdedeler av Norges totale villaksressurs ved å gi 52 av de største og mest livskraftige laksebestandene særlig vern. Norge har rundt 450 laksebestander. Dette utgjør omtrent en tredjedel av verdens gjenværende ressurs av atlantisk laks. Norge har derfor et stort internasjonalt ansvar for arten.

Regimet med nasjonale laksefjorder er svært likt det gjeldende regelverket for midlertidige sikringssoner som ble opprettet i 1989. Laksefjordene er omtrent like store som sikringssonene. Grensene er ofte trukket langt inne i fjorden og i over halvparten av laksefjordene får eksisterende lakseoppdrett lov til å fortsette. Selv om fiskeridirektoratet skal lage forskrifter som skjerper kravet om kontroll med rømming og lakselus i laksefjordene, gjør dette at virkningen av ordningen blir betydelig svekket. Samtidig med at Regjeringen ferdigstiller ordningen med til sammen 29 laksefjorder, oppheves de 52 midlertidige sikringssonene. Herunder oppheves de aller største sikringssonene; Hjørundfjorden-Storfjorden-Norddalsfjorden på Sunnmøre og Hardangerfjorden. I sum blir betydelige kystarealer frigitt til oppdrettsvirksomhet. Dette vil forverre situasjonen for mange laksestammer.

Til tross for at det rømmer laks som aldri før, og at lakselusplagen rundt oppdrettsmerdene er i ferd med å nå nye høyder, varsler energi- og miljøkomiteen ingen nye tiltak for å begrense disse problemene. Her vises det til Fiskeridirektoratets arbeidet med å redusere rømt oppdrettslaks og Mattylsynets arbeid for å bekjempe lakselus.

Norske Lakseelver er positive til at vi nå får på plass 52 nasjonale laksevasdrag. Disse laksestammene vil bli beskyttet mot ytterligere inngrep i vassdragsmiljøet og blir prioritert ved tiltak for å styrke laksestammene og overvåkning. Forvaltningen av de nasjonale laksevasdragene og laksefjordene skal forankres i lov om lakse- og innlandsfisk, oppdrettsloven og vannressursloven. Bestemmelsene som skal gjelde for de nasjonale laksevasdragene og laksefjordene vil bli forvaltet i henhold til dagens ansvarsfordeling mellom statlige myndigheter. Ordningen skal videre være godt lokalt forankret, og det vil derfor bli lagt til rette for at både kommunene og rettighetshaverne bidrar til forvaltningen. Den lokale lakseforvaltningen i nasjonale laksevasdrag vil i likhet med øvrige vassdrag bli basert på driftsplaner som er utarbeidet av rettighetshaverne. Det vil bli lagt særlig vekt på å tilrettelegge for gode driftsplaner i de nasjonale laksevasdragene. Ordningen skal evalueres, senest innen 10 år, for å vurdere de konkrete effektene for de enkelte laksestammene.

Norske Lakseelver har fulgt prosessen tett og deltatt på flere møter med Miljøverndepartementet og politikerne i Stortingets energi- og miljøkomité.

Se Regjeringens forslag til ferdigstilling her;

www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/regpubl/stprp/20062007/Stprp-nr-32-2006-2007-.html?id=442061

Se innstillingen fra energi og miljøkomiteen her;

www.stortinget.no/inns/2006/inns-200607-183.html

Ny avtale med Norges Bondelag

Norske Lakseelver har inngått en ny 3-årig samarbeidsavtale med Norges Bondelag. Formålet med avtalen er å styrke rettighetshavernes interesser gjennom et næringspolisk og faglig samarbeid om forvaltning og utnytting av villaks. Avtalen legger til grunn at Norske Lakseelver er en selvstendig organisasjon. Norske Lakseelver fortsetter å leie kontorlokale og regnskapstjenester hos Bondelagets Servicekontor AS i Landbrukets Hus i Oslo. Norges Bondelag forplikter seg i avtaleperioden til å betale årlig kr 100 000,- for kjøp av faglige tjenester av Norske Lakseelver.

Avslutter sekretariatsarbeid for sjølaksefiskerne

Daglig leder i Norske Lakseelver, Finn Erlend Ødegård, har siden januar 1995 vært sekretær for Norges Grunneigar og Sjølaksefiskerlag (NGSL). Ordningen har vært koplet til den tidligere samarbeidsavtalen med Norges Bondelag. På grunn av økt arbeidsmengde i Norske Lakseelver og interessemotsetninger knyttet til regulering av laksefiske i sjø og elv, ønsket Norske Lakseelver å avslutte sekretariatsarbeidet. NGSLs årsmøte i Bergen, 2. - 3. mars 2007, var Finn Erlend Ødegårds siste jobb som sekretær for sjølaksefiskerne. Sekretærjobben er nå overtatt av Ola Håvard Hoen i Bondelagets Servicekontor. Norske Lakseelver vil imidlertid fortsette det faglige og politiske samarbeidet med NGSL: Norske Lakseelver ønsker både NGSL og Ola Håvard Hoen lykke til i det videre arbeidet for villaksen og fiskerettshavernes interesser.

Statens Fiskefond - 2 millioner mer å søke på i 2007

Det er nå kun de som driver sjølaksefiske med kilenot og krokgarn, og de som fisker i lakseførende vassdrag, som plikter å betale fiskeravgift. Antall sportsfiskere som betaler inn til fondet har de siste årene ligget nokså stabilt på ca 80 000. I 2006 ble det i alt betalt inn 15,5 mill til Statens Fiskefond. Stortinget har bestemt at 50% av pengene skal gå til "lokale tiltak". Direktoratet for naturforvaltning, som forvalter pengene i fondet, har en vid definisjon på hva som er lokale tiltak. Dette førte til at det meste av pengene tidligere ble brukt på sentralt nivå, mens andelen som skulle gå til prosjektsøknader fra elveeierlagene og andre, ble krympet ned til et minimum. Dette er nå heldigvis snudd.

Sammen med representanter fra kommunene, fylkesmennene, Norges Jeger og Fiskerforbund og Norges Grunneigar og Sjølaksefiskarlag er Norske Lakseelver medlem i Direktoratet for naturforvaltnings samrådsgruppe for Statens Fiskefond. Norske Lakseelver har fra starten av hatt som mål å øke andelen av Statens Fiskefond som går til lokale tiltak som drives i regi av elveeierlagene. Dette er viktig for å gi fondet legitimitet blant rettighetshaverne og sportsfiskerne. Søkbare prosjektmidler som fylkesmennene får tildelt er nå økt fra 3 mill i 2005, til 4 mill i 2006 og til 6 mill i 2007. Dette betyr at det er mer penger å søke på og at sjansen for å få tilskudd er økt.

Norske Lakseelver har som mål at 10 mill av Statens Fiskefond skal fordeles til fylkesmennene som søkbare prosjektmidler inne 2010. Dette forutsetter at elveeierlagene sender inn gode søknader og at kontrollen med at fiskeravgiften innbetales øker.

Tiltak som elveeierlag kan søke midler til er; kultiveringstiltak, driftsplanlegging, tiltak for rekruttering og stimulering til laksefiske, bedring av allmennhetens adgang til laksefiske og forvaltningsrelaterte forskings-, utrednings- og overvåkingsprosjekt som kan medvirke til at stammer av anadrome laksefisk blir tatt vare på og at fiskeressursene blir bedre utnyttet. Søknadsfristen er 15. desember og søknadsskjema ligger ute på: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/rundskriv/2006/T-106-Tilskotsordningar-for-2007.html?id=279432>

Betal fiskeravgiften på nett

I 2005 etablerte selskapet Inatur salg av fiskeravgiften på nett. Mens 7 000 personer betalte fiskeravgiften på nett i 2005, økte tallet til over 13 000 i 2006. Det koster kr 20,- i betalingsomkostninger å kjøpe fiskeravgiften på Inatur. Dette er betydelig billigere enn å betale avgiften med giro på postkontor. Norske Lakseelver eier i dag 20 % av aksjene i Inatur, og oppfordrer til å betale fiskeravgiften på <http://www.inatur.no/fiskeravgift/>.

Forskningsprogrammet Miljø 2015

Norges Forskningsråd har slått Villaksprogrammet sammen med fire andre forskningsprogrammer under navnet "Miljø 2015". Det nye forskningsprogrammet er etablert for perioden 2007 – 2016, og skal ivareta nye kunnskapsbehov knyttet til miljøspørsmål, gi strategisk styrking av miljøforskningen og større bredde i deltagelsen. Daglig leder i Norske Lakseelver er representert i rådgivende utvalg for temaområdet "Vann", og deltar i utvelgelsen av søknader til lakseforskningsprosjekter.

PKD-parasitt vanlig i norske laksevasdrag

Parasitten kan gi alvorlig nyresykdom hos yngel av laksefisk, særlig ved økt vanntemperatur. Resultatene av en pilotstudie tyder på at parasitten er vanlig i norske laksevasdrag.

Parasitten kan føre til at laksefisk får den alvorlige fiskesykdommen PKD (proliferativ nyresyke). Etter at sykdommen er blitt påvist i norske laksevasdrag høsten 2006 ble det foretatt en pilotundersøkelse i 18 elver fra Nordland til Rogaland. Det var bare tre elver hvor PKD-parasitten ikke ble påvist. Kjente lakseelver som Søråa i Namdalen, Eira i Møre og Romsdal og Gaula i Sunnfjord er blant de elvene hvor parasitten ble funnet. Funn av parasitten betyr ikke nødvendigvis at det er sykdomsutbrudd, men økte vanntemperaturer på grunn av vassdragreguleringer og den generelle klimautviklingen gjør at utbrudd kan oppstå i flere vassdrag. I Åbjøravassdraget i Nordland er det vist at PKD-utbrudd kan gi stor dødelighet på ungfisk av laks og sjøaure, og regulære utbrudd kan gi store utslag på fangstene i elvene. Sykdomsutbrudd er tidligere påvist også i Jølstra i Sogn og Fjordane og Håelva i Rogaland. Også innlandsfisk som ørret og røye kan rammes. Kunnskapen om parasitten og forekomsten i Norge er mangelfull, og det er behov for ytterligere kartlegging og forskning. Pilotkartleggingen er gjennomført av forskere fra NINA og Veterinærinstituttet.

Fangststatistikken for 2006

Det ble totalt rapportert 141 838 laks og 81 435 sjøaure og sjørøye i elvefisket i 2006. Andelen storlaks gikk ned, mens vi hadde en økning i andelen mellomlaks i forhold til tidligere år. Nedgang i antall sjøaure og sjørøye er bekymringsfull. Les mer om fangststatistikk på; <http://www.laksereg.no>

Antall laks, sjøaure og sjørøye fanget i elvefisket i Norge, 2000 - 2006.					
Kilde SSB. (Fisk som fanges og settes tilbake er ikke inkludert)					
År	Totalt antall laks	Laks under 3 kg	Laks 3 – 7 kg	Laks over 7 kg	Sjøaure og sjørøye
2000	189 433	135 772	40 764	12 897	115 721
2001	178 137	118 074	43 875	16 188	102 292
2002	118 812	70 584	33 696	14 532	104 674
2003	145 273	97 907	33 505	13 861	110 445
2004	96 578	60 872	26 003	9 703	94 659
2005	148 258	110 151	26 841	11 708	98 924
2006	141 838	94 301	38 459	9 078	81 435

Prosjekt Håndplukket Laksefiske

Daglig leder i Norske Lakseelver er leid ut i 30 % stilling til Innovasjon Norge som prosjektleder for håndplukket laksefiske. Prosjektet har som målsetting å øke antall britiske laksefiskere til Norge med 1000 innen 2009 og øke omsetningen med NOK 200 000 i snitt per deltaker. Videre skal prosjektet gi det britiske markedet god informasjon og kjennskap til det norske laksefiskeproduktet og øke markeds- og produktkunnskapen om det britiske markedet hos deltakerne. Harald Øyen er innleid i prosjektet fra England. Fiskesesongen 2007 er den første hvor vi kan se resultater av prosjektet. Så langt har 130 britiske sportsfiskere booket og betalt fiskereise til de 13 prosjektdeltakerne for fiskesesongen 2007. Les om tilbyderne i prosjektet på; www.salmon-fishing.no og www.visitnorway.com/salmonfishing

Laksekonferanser

Alta Laksefiskeri Interessentskap arrangerer sammen med Norske Lakseelver nasjonal fagkonferanse om forvaltningen av laksevassdrag - med befarings langs Altaelva og mulighet for laksefiske. Konferansen finner sted på Rica Hotell Alta fredag 8. – søndag 10. juni 2007. Temaet for konferansen er "robuste laksestammer". Som forvaltere av villaksen i elvene er det viktig å se på hva VI kan gjøre for å styrke laksestammene. Laksestammer som har flere laks på gyteområdene oppnår større genetisk variasjon. Disse laksestammene øker sin evne til å tilpasse seg endringer i miljøet. Tallrike laksestammer er videre mer robuste mot ytre påvirkninger som for eksempel rømt oppdrettslaks. Når flere laks vandrer opp i elvene, blir det mer attraktivt å fiske. Sjansen for at en sportsfisker fanger laks eller kommer i kontakt med laks under fiske øker. Dette gjør at fiskerne blir villige til å betale mer for å fiske og det blir lettere å fylle opp ledig kapasitet gjennom fiskesesongen.

Det arrangeres i alt 4 laksekonferanser i sommer. Se oversikt under;

Tid	Sted	Arrangør
29. Mai	Namsos	Kunnskapssenter for laks og vannmiljø (www.klv.no)
8.-10. Juni	Rica Hotell Alta	Alta Laksefiskeri Interessentskap (www.altalaks.no) og Norske Lakseelver (www.lakseelver.no)
21.-22. Juni	Surnadal kulturhus	Norsk Laksefestival (http://norsklaksefestival.no)
29. Juni	Støren Hotell	Elvene rundt Trondheimsfjorden (www.elvene.no)